

DE GESCHENKEN VAN PALLAS ATHENA

Discussiedossier over kenniseconomie en economische groei

Debate: The Gifts of Athena: Historical Origins of the Knowledge Economy

In dit discussiedossier staat het recente werk van Joel Mokyr, The Gifts of Athena: Historical Origins of the Knowledge Economy (Princeton 2002) centraal. De kern van het boek gaat over de cruciale rol van de (West-Europese) kenniseconomie in de ontwikkeling van de Industriële Revolutie. Volgens Mokyr was de moderne economische groei die op de Industriële Revolutie volgde slechts mogelijk doordat de vele nieuwe technologische ideeën via een enorm uitgebreid netwerk van wetenschappers en technici door konden sijpelen naar de dagelijkse praktijken in het bedrijfsleven en in de maatschappij. De toegang tot het brede arsenaal van kennis en mogelijke toepassingen was opmerkelijk vrij; de kosten van die toegang waren relatief gezien zeer laag. Dat bevorderde een brede variatie aan toepassingen van technologische vindingen die de productiviteit in de westerse wereld enorm verhoogde.

De deelnemers is het debat tornen geen van allen aan dit fundamentele inzicht. Wel zijn er elementen in Mokyr's betoog die zij op een andere manier zouden willen benaderen. Wilfred Dolfsma en Hugo van Driel (Bedrijfskunde, Erasmus Universiteit Rotterdam) willen bij de spreiding van kennis een grotere rol toekennen aan de vraagzijde. Ook menen zij dat de opkomst van de fabriekmatige productie nog nader dient te worden onderzocht. Wiebe Bijker (Cultuurwetenschappen, Universiteit van Maastricht) bespreekt de gebruikte terminologie: *useful knowledge*, *usable knowledge*, 'bruikbare' kennis of 'nuttige' kennis? Karel Davids (Geschiedenis, Vrije Universiteit Amsterdam) betwijfelt of Mokyr bij het punt van aanvaarding van nieuwe kennis niet teveel in het neoklassieke model van de vrije markt is blijven hangen. Als laatste reageert Joel Mokyr op de kritiek.